

آموزشی

نویسندگان:
اریک دی مارل^۱
جان تودو روویچ^۲
و ارین، لارگو-وایت^۳
ترجمه:
نصیبه هاشمی
دانشجوی کارشناسی ارشد
فیزیولوژی ورزشی
دانشگاه تهران

با بدرفتاری دانش آموزان

ساراست نزدیک می شود و با لحن تحسین آمیزی می گوید: «به نظر می رسد که سارا کار خود را به خوبی انجام می دهد.»

آقای سیمس با تعجب نگاهی به آقای وایت می اندازد و می گوید: «شوخ می کنید؟! این نوعی هرج و مرج است. بچه ها هیچ نظم خاصی ندارند و سارا به طور فردی با آن ها صحبت می کند و حتی با کل کلاس صحبت نمی کند. به علاوه، دانش آموزان خود فعالیتشان را انتخاب می کنند... در واقع اگر سارا کنترل کلاس را از دست بدهد، به زودی دانش آموزان دچار مشکل خواهند شد.»

این دو معلم به وضوح دیدگاه های متفاوتی نسبت به آن چه که در سالن

چگونه برخورد کنیم؟

دیدن کار شما آمدم، برایم توضیح دهید که فکر و نظرتان درباره ی فعالیتی که می کنید، چیست و چرا فکر می کنید که آن را درست انجام می دهید. هر وقت هم سؤالی داشته باشید، می توانید از من پرسید.

دکتر وایت به آقای سیمس^۵ که معلم

نشانه های بدرفتاری در فضای انگیزشی درگیر در فعالیت

هنگامی که آقای وایت^۴ وارد سالن ورزشی می شود، مشاهده می کند که دانش آموزان در جهات مختلف در حال حرکت هستند. در یک طرف، دو دانش آموز با چوب هاکی توپی را دنبال می کنند و به جلو و عقب می برند. در گوشه ی دیگر، دانش آموزی در حال دنبال کردن یک توپ با چوب است و تلاش دارد که در مسیرهای متفاوتی آن را به طرف دیوار هدایت کند. در مرکز زمین، سه دانش آموز توپ را به سرعت به یکدیگر پاس می دهند.

یکی از دانش آموزان به نام سارا فریاد می زند: «کافی است!» این دانش آموز حکم معلم کلاس را دارد. سارا می گوید: «هر وقت برای

ورزشی می‌گذرد، دارند و طبیعتاً این دو دیدگاه از طریق درک‌های متفاوت از نقش معلم مؤثر شکل می‌گیرند. دکتر وایت از رفتار سارا هیجان‌زده می‌شود، زیرا او در تلاش است، انگیزه‌ی دانش‌آموزان را از طریق «فضای درگیر در فعالیت»^۶ تقویت کند. در چنین شرایطی، کودکان بر یادگیری فعالیت بیشتر اصرار می‌ورزند و با شدت هرچه تمام‌تری کار می‌کنند. آن‌ها به سرعت پیشرفت می‌کنند و برای بهبود فعالیتشان، در حال مبارزه با خود و تلاش مستمر هستند.

از آن‌جا که آقای سیمس کمتر با فضای درگیر در فعالیت، مانند آن‌چه سارا به وجود آورده، آشناست، از افزایش بی‌قیدی و آزادی عمل زیاد دانش‌آموزان هنگام شرکت در فعالیت‌های کلاس نگران می‌شود. او راحت‌تر خواهد بود اگر همه‌ی دانش‌آموزان کار یکسانی را انجام دهند و سارا همه‌ی جوانب فعالیت‌ها را کنترل کند، به آن‌ها بازخورد بدهد و آن‌ها را تحسین کند. سیمس به خصوص نگران است که در این فضا، دانش‌آموزان دچار مشکلات رفتاری شوند.

در نتیجه‌ی شهرت و اعتبار آقای سیمس به عنوان یک دبیر تربیت بدنی موفق و پرتلاش، دکتر وایت از این فرصت استفاده می‌کند تا درباره‌ی نگرانی در مورد فضای درگیر در فعالیت دانش‌آموزان، بحثی را با او آغاز کند.

بسیاری از دبیران تربیت بدنی مانند آقای سیمس، نسبت به پذیرش روش‌ها، فلسفه‌ها و برنامه‌های جدید یا گذراندن دوره‌های تدریس اشتیاق نشان می‌دهند. اگر اثبات شود که چنین روش‌هایی توانایی بالقوه‌ای برای از بین بردن مشکلات کلاس دارند، از آن‌ها

استقبال می‌شود. ایجاد فضای درگیر در فعالیت، باعث پروراندن دانش‌آموزانی می‌شود که به مدت و شدت بیشتری فعالیت می‌کنند و برای پذیرش رقابت‌های جدید، آمادگی بیشتری دارند [سالمون، ۱۹۹۶]. بنابراین معلمان و محققان تربیت بدنی، از تقویت فضای درگیر در فعالیت در کلاس حمایت می‌کنند.

هدف این مقاله، شرح عواملی است که معلمان می‌توانند برای ایجاد فضای انگیزشی درگیر در فعالیت به کار برند تا نحوه‌ی تمرینات رفتاری به افزایش رضایت دانش‌آموزان بینجامد و راهکارهایی نیز برای کاهش نگرانی‌های رفتاری در اجرای فعالیت بدنی فراهم آید.

فضای انگیزشی درگیر در فعالیت

در فعالیت‌های جمعی، محیط روانی و اجتماعی نقش مهمی در چگونگی درک دانش‌آموزان از موفقیت

ایفا می‌کند. هم‌زمان با این‌که دانش‌آموزان نسبت به این‌گونه فعالیت‌ها تمایل نشان می‌دهند، معلمان هم می‌توانند در محیط روانی-اجتماعی از طریق گفته‌ها یا اعمالشان اثرگذار باشند. نشان داده شده است که با اجرای این روش در کلاس تربیت بدنی، معلمان می‌توانند بر تمایلات دانش‌آموزان به یادگیری و شرکت آن‌ها در فعالیت اثرگذار باشند [سولمون، ۱۹۹۶؛ تودوروویچ و کرتزاسمیت، ۲۰۰۲ و ۲۰۰۳].

به منظور یافتن راه‌های هرچه بیشتری برای توسعه‌ی فضای انگیزشی در تربیت بدنی، محققان و معلمان تربیت بدنی به کارایمز^۷ (۱۹۹۲) و اسپین^۸ (۱۹۹۸) علاقه‌مند شدند. این دو، مؤلفه‌هایی را که معلمان برای تأثیر بر انگیزش دانش‌آموزان می‌توانند به کار ببرند، بیان کرده‌اند. مؤلفه‌های مذکور کلمه‌ی اختصاری «TARGET» را شکل می‌دهند: «۲»^۹ نشان دهنده‌ی

لذت بخش و مؤثر، یادگیری و رفتار مثبت را در هر کلاسی تقویت می‌کند
دانشن قوانین واضح و مختصر برای دانش‌آموزان، همراه با یک برنامه‌ی روزمره‌ی

وظیفه، «a»^{۱۰} نشان دهنده ی اختیار، «r»^{۱۱} علامت پاداش، «g»^{۱۲} علامت فعالیت گروهی، «e»^{۱۳} علامت ارزش یابی و «t»^{۱۴} علامت زمان است. رفتاری که از طریق آن، معلمان هر یک از این مؤلفه ها را در کلاس نشان می دهند، می توانند بر تمایل دانش آموزان به درگیری بیشتر در فعالیت گروهی یا فعالیت شخصی اثرگذار باشند. این امر می تواند تأثیر مهمی بر اجرای فعالیت دانش آموزان در کلاس داشته باشد.

دانش آموزانی که به سمت فعالیت گروهی هدایت شده اند، تمایل دارند رفتارهای یادگیری تطابقی، از قبیل فعالیت طولانی مدت با انگیزش بالا و رفتار خود مرجع را بپذیرند. افرادی که به فعالیت فردی علاقه مندند، به سمت نمایش رفتارهای یادگیری غیر تطابقی، از قبیل پرهیز از فعالیت و کاهش انگیزه تمایل نشان می دهند [ایمز و آرچر، ۱۹۸۸].

دوران تربیت بدنی، با ایجاد فضای انگیزشی درگیر در فعالیت و استفاده از روش TARGET: ● دانش آموزان را تشویق می کنند و به آن ها اجازه می دهند که در فعالیت های متفاوت برای اجرای اهداف کوتاه مدت خود شرکت کنند. به ترتیب، دانش آموزان اختیار در انتخاب همراه با محدودیت را تجربه می کنند.

● به دانش آموزان به طور فردی پاداش و جایزه می دهند.
● به یادگیری دانش آموزان از طریق تشکیل گروه های نامتجانس که دانش آموزان دارای توانایی های متفاوت در آن ها شرکت دارند، کمک می کنند. دانش آموزان به کمک هم یاد می گیرند و به هم کمک

درگیر در فعالیت را برای نشان دادن بدر رفتاری های دانش آموزان مورد توجه قرار می دهند، باید آگاه باشند که افزایش اختیار و تصمیم گیری دانش آموزان به این معنا نیست که بدر رفتاری آن ها نادیده گرفته شود. مدیریت رفتار خوب زمانی توسعه پیدا می کند که معلمان قانون را در کار اعمال کنند، برنامه های روزمره را تنظیم کنند و انتظارات خود را برای دانش آموزان شرح دهند. لازم است، مرزها و روش های تعریف شده برای تشخیص بدر رفتاری ها، صرف نظر از محتوا و روش مورد استفاده قرار گیرند. برای مثال، در یک فضای درگیر در فعالیت اگر دانش آموزی با دیگری درگیر شود نباید نادیده گرفته شود، بلکه معلم می تواند، به وضوح و با قاطعیت در این مورد تصمیم بگیرد.

می کنند. به علاوه، پاداش ها بر اساس ارزیابی که از هر فرد بر اساس هدف فردی صورت می گیرد، داده می شوند.

● در نهایت به دانش آموزان اجازه می دهند که با در اختیار داشتن زمان کافی، به طور مستقل عمل کنند. در کلاسی که خود معلم کنترل کلاس را در دست دارد، باز خوردی کلی به همه ی دانش آموزان می دهد، همه ی جوانب کار و محدودیت های زمانی را مشخص می کند، غالباً رضایت معلمان بالاست و به کار بردن یا پذیرش مؤلفه های TARGET دشوار می شود. از طرف دیگر، سیستم «یک فعالیت یک دانش آموز» نگرانی های معلم را در مورد بدر رفتاری دانش آموزان افزایش می دهد.

مدیریت رفتار دانش آموزان

معلمانی که اجرای فضای انگیزشی

قوانین

قوانین، بیانیه های واضحی هستند

به روشنی توضیح می‌دهند یا به طریق خاصی آن‌ها را بیان می‌کنند تا دانش‌آموزان در کلاس درس بیشتر موفق باشند.

قوانین، برنامه‌های روزمره، انتظارات و فضای درگیر در فعالیت

اگرچه بیان همه‌ی جوانب مدیریت رفتار مؤثر از محدوده‌ی این مقاله خارج است، با وجود این، شرح قوانین، برنامه‌های روزانه و انتظاراتی که در بالا ذکر کردیم را می‌توان به‌عنوان پایه و اساس در این زمینه به‌کار برد. بسیاری از معلمان تربیت بدنی موفق، گرچه این مفاهیم را به‌کار می‌برند، اما در مورد چگونگی به‌کار بردن آن‌ها در فضای درگیر فعالیت مطمئن نیستند. این موضوع نباید باعث شود آن‌ها از این فضا دوری کنند. زیرا همان‌طور که برای توسعه و ارتقای چنین فضایی تلاش می‌کنند، یادگیری و نتایج رفتاری دل‌خواه را نیز ملاحظه خواهند کرد.

البته ضمن یادگیری یک مهارت جدید، معلمان باید از عواقب آن نیز اطلاع داشته باشند: اگر به دانش‌آموزان فرصت‌های انتخاب زیادی داده شود، ممکن است زیاد شدن آزادی عمل آن‌ها

مؤثرتری برگزار شود. شروع کلاس طبق عادت همیشگی، چگونگی ایستادن دانش‌آموزان در صف، اتمام کلاس طبق عادت همیشگی و برنامه‌ریزی برای تمرین مهارت، جزو برنامه‌های روزانه هستند. معلمان باید به‌خاطر داشته باشند که مؤلفه‌ی کلیدی در برنامه‌های روزمره، معرفی هر برنامه به وضوح و سپس استفاده از آن به‌طور مداوم است.

انتظارات

در حالی که بیشتر معلمان از اهمیت قوانین و برنامه‌های روزمره آگاه هستند، بسیاری از آن‌ها از انتظاراتی که باید از دانش‌آموزان داشته باشند و بیان کنند، آگاه نیستند. انتظارات مثبتی که معلم می‌تواند داشته باشد و آن‌ها را بیان کند، شامل تلاش زیاد برای یادگیری و احترام به یکدیگر است. برنامه‌ریزی و تلاش آگاهانه برای بیان چنین انتظاراتی، بخش اصلی تدریس و مدیریت کلاس است. به‌طور کلی، معلمانی که تلاش خاصی در تدوین قوانین و برنامه‌های روزمره دارند، دانش‌آموزان را موظف به برآورده کردن انتظارات می‌دانند. آن‌ها انتظاراتشان را

در مورد این که چگونه دانش‌آموزان در کلاس می‌باید فعالیت کنند. قوانین، با توجه به این واقعیت که نتایج خاصی را دنبال می‌کنند، تعریف می‌شوند. بیانیه‌ای که بدون توجه به نتایج مطرح می‌شود، بیانیه یا انتظاری پوچ است. نمونه‌هایی از قوانینی که معلمان می‌توانند در کلاس درس اجباری کنند

شامل شماره‌ی لباس دانش‌آموزان، طرز استفاده از جواهرات و نحوه‌ی استفاده از تجهیزات و امکانات است.

برنامه‌های روزمره

برنامه‌های روزمره، الگوهای عاداتی روزانه‌ای هستند که معلمان بر آن‌ها تأکید می‌کنند تا کلاس به طرز

جدول ۱. پیشنهادهای برای مدیریت رفتار مؤثر در فضای انگیزشی درگیر در فعالیت

۱. در فضای انگیزشی درگیر در فعالیت، تمرین مدیریت را منع نکنید.
۲. از روش پاداش عمومی خودداری کنید و به‌جای آن برای پیشرفت بیشتر، پاداش شخصی بدهید.
۳. با دانش‌آموزان ناسازگار، طبق قوانین مدرسه رفتار کنید.
۴. عناصر فضای درگیر در فعالیت را مرحله به مرحله انجام دهید تا در انجام آن راحت‌تر باشید.
۵. مسئولیت دانش‌آموزان را در فعالیت‌های کلاس افزایش دهید و آن‌ها را از عواقب رفتار غیرمسئولانه مطلع سازید.
۶. مسیر باز و دو طرفه‌ی ارتباطی بین معلم و دانش‌آموز ایجاد کنید.
۷. بر اهمیت انتخاب فعالیت به‌منظور ارتقای یادگیری خود تنظیم تأکید کنید.
۸. همان‌طور که دانش‌آموزان در فعالیت‌های انتخابی از خود پیشرفت نشان می‌دهند، به‌طور فردی در ارتباطات آن‌ها دخالت داشته باشید.
۹. از آگاهی دانش‌آموزان از میزان انتظاراتی که برنامه‌های روزمره‌ی کلاس ایجاد می‌کنند، مطمئن شوید.

خلاصه

ایجاد فضای انگیزشی درگیر در فعالیت می‌تواند برای بسیاری از معلمان خوشایند باشد. ممکن است نگرانی‌هایی در مورد طرز رفتار دانش‌آموزان وجود داشته باشد، اما چنین نگرانی‌هایی برای همه‌ی شرایط تدریس و همه‌ی روش‌ها، طبیعی هستند. بایک فلسفه‌ی تدریس خوب که بر اساس اصول بنا شده باشد، معلم می‌تواند بهترین برنامه را تنظیم کند. داشتن قوانین واضح و مختصر برای دانش‌آموزان، همراه با یک برنامه‌ی روزمره‌ی لذت‌بخش و مؤثر، یادگیری و رفتار مثبت را در هر کلاسی تقویت می‌کند. به علاوه، از طریق هدایت دانش‌آموزان بیان واضح انتظارات به همراه درجه‌ای از اختیار و آزادی یا انتخاب، به افزایش انگیزه و توجه بیشتر به فعالیت‌های کلاسی می‌انجامد. در نتیجه، اصول اساسی در فضای انگیزشی درگیر در فعالیت، نه باعث تقویت رفتار بد خواهد شد و نه چیزی از وظایف معلم کم خواهد کرد. با استفاده از این روش، معلمان فضایی را ایجاد می‌کنند که خودشان و دانش‌آموز، هر دو پیشرفت می‌کنند و موفق می‌شوند.

پی‌نویس

1. Eric D. Model
2. John Todorovich
3. Erin Largo-Wight
4. White
5. Sims
6. Task-involving climate
7. Ames
8. Epstein
9. Time
10. Authority
11. Grouping
12. Evaluation
13. Time

مشکلی برخوردار کردید، با استفاده از حق معلمی خود دخالت کنید و در گروه‌بندی تغییراتی به وجود آورید. اگر دانش‌آموزان در حضور جمع تشویق نشوند، برای موفقیت انگیزه‌ای نخواهند داشت. در واقع، دانش‌آموزان از موفقیت آشکار در برابر دیگران لذت می‌برند، تحقیقات نشان داده‌اند که انگیزش بیش از حد، در طول زمان مشکل ساز خواهد بود [دودا، ۱۹۹۶]. در نتیجه باید از پاداش‌های فردی، ارزش‌یابی و اهداف فردی در فضای انگیزشی درگیر در فعالیت حمایت کرد. در این فضا، روش فردی نسبت به روش سنتی بیشتر قابل اجراست، زیرا همه‌ی دانش‌آموزان در زمان واحد فعالیت یکسانی انجام نمی‌دهند.

بعضی معلمان معتقدند: اگر دانش‌آموزان بدانند که قدرت اختیار بسیار زیادی دارند، از آن‌ها علیه معلم استفاده می‌کنند. اگر به آن‌ها اختیار کمی بدهید، تا آن‌جا که بتوانند، از آن استفاده خواهند کرد. تحقیقات انجام شده در زمینه‌ی فضای درگیر در فعالیت، این نگرانی را تکذیب می‌کنند. هر معلمی که توضیح واضحی از اهداف، قوانین و برنامه‌های روزمره نداشته باشد و انتظارات متناسب خود را به طور واضح به دانش‌آموزان منتقل نکند، در واقع بدون داشتن برنامه، فلسفه یا روش‌شناسی، از این روش استفاده کرده است. مدیریت رفتار کاملاً جدا و مستقل از روش آموزش است. اگر فعالیت‌ها به صورت دوفره همراه با مدیریت رفتار مناسب انجام شوند، فضای انگیزشی درگیر در فعالیت، بسیاری از نگرانی‌های رفتاری را از بین خواهد برد.

مشکل ساز شود. از این رو، مرزهایی را تعیین کنید و به آن‌ها اجازه دهید که تنها در همین محدوده تصمیم‌گیری و انتخاب کنند. وقتی به دانش‌آموزان حق انتخاب می‌دهید، به دقت، چگونگی انتخاب آن‌ها و این‌که چگونه می‌توانند انتخاب درستی داشته باشند را توضیح دهید. برای مثال به آن‌ها پیشنهاد کنید، اگر می‌خواهند برای تمرین پرتاب از

سبد استفاده کنند، نوبت را رعایت کنند در غیر این صورت باید فعالیت دیگری انجام دهند. این کار قدرت اختیار را از دانش‌آموزان نمی‌گیرد یا آن‌ها را به وظیفه‌ی خاصی و انمی دارد، بلکه قانونی با نتایج خاص برقرار می‌کند. دانش‌آموزان ممکن است با هم‌بازی خود به مشکل برسند. در فضای درگیر در فعالیت، به دانش‌آموزان فرصت انتخاب هم‌بازی را بدهید. اگر آن‌ها بتوانند برای رسیدن به هدفی ایمن و متناسب با محتوا، با هم فعالیت کنند، کار کردن با یک دوست می‌تواند باعث تداوم فعالیت شود و انگیزه‌ی آن‌ها را برای رسیدن به هدف افزایش دهد.

از فعالیت و تلاش دانش‌آموزان برای رسیدن هدف تعیین شده و انجام دقیق آن مطمئن شوید. از آن‌ها بخواهید، اهدافشان و راه رسیدن به آن‌ها را به دقت شرح دهند. اگر با